

INSTYTUT TURYSTYKI

**STRUKTURA I ROZMIESZCZENIE
TERYTORYALNE PODRÓŻY POLAKÓW
PROGNOZA NA 1994 R.**

Opracował:
JERZY ŁACIAK

WARSZAWA 1994

Jerzy Łaciak

STRUKTURA I ROZMIESZCZENIE TERYTORIALNE PODRÓŻY POLAKÓW

PROGNOZA NA 1994 ROK

STRESZCZENIE

Przedstawiono prognozę na 1994 rok dotyczącą rozmieszczenia krajowego ruchu turystycznego według województw, którą opracowano na podstawie badań przeprowadzonych metodą panelu delfickiego wykorzystującą wiedzę ekspertów - rzeczoznawców. Na potrzeby tych badań wyróżniono sześć kategorii województw: nadmorskie, górskie, pojezierne, aglomeracyjne oraz województwa o średnim i o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego. Przedmiotem zainteresowania była zarówno liczba podróży odbytych przez uczestników krajowego ruchu turystycznego jak i liczba udzielonych im noclegów.

Na podstawie prognozy Instytutu Turystyki liczba krajowych podróży mieszkańców Polski w 1994 r. utrzyma się na poziomie zbliżonym do 1993 r. i wyniesie 55,5 mln. Podobnie jak w 1993 roku największy udział w ogólnej liczbie krajowych podróży mieszkańców Polski będą miały województwa górskie, a w dalszej kolejności grupa województw określonych tu jako aglomeracyjne (warszawskie, katowickie, krakowskie, łódzkie, poznańskie i wrocławskie) oraz województwa nadmorskie.

Z sześciu wyróżnionych kategorii województw największe zmiany w stosunku do roku ubiegłego przewidywane są dla grupy województw górskich i dla grupy województw aglomeracyjnych. Prognozuje się, że woj. górskie będą celem 400 tys. podróży mniej niż w 1993 roku, natomiast woj. aglomeracyjne będą celem 400 tys. podróży więcej. Większa

niż w 1993 roku liczba podróży obejmie również woj. nadmorskie i pojezierne. Natomiast przewidywany jest spadek liczby podróży na terenie województw określonych jako woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego.

Według prognozy Instytutu Turystyki na 1994 r. liczba noclegów będących udziałem mieszkańców Polski podczas krajowych wyjazdów turystycznych utrzyma się na poziomie zbliżonym do 1993 roku i wyniesie 240,1 mln.

Wśród zaproponowanych kategorii województw największy udział w ogólnej liczbie noclegów udzielonych mieszkańcom Polski podobnie jak w 1993 roku będą miały województwa nadmorskie, a w dalszej kolejności górskie i pojezierne.

Z sześciu wyróżnionych kategorii województw największe zmiany w stosunku do roku ubiegłego przewidywane są dla grupy województw górskich i dla grupy województw pojeziernych. Prognozuje się, że w woj. górkim będzie udzielonych o 1,1 mln noclegów mniej niż w 1993 roku, natomiast w woj. pojeziernych będzie udzielonych o 1,5 mln noclegów więcej. Mniej niż w 1993 roku będzie udzielonych noclegów również w województwach nadmorskich i aglomeracyjnych, natomiast więcej w województwach o średnim i małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego.

Na podstawie prognoz na 1994 rok dotyczących liczby podróży i liczby noclegów widać, że w stosunku do roku ubiegłego na terenie województw pojeziernych będzie większy ruch turystyczny (więcej podróży i więcej udzielonych noclegów), w województwach górskich - mniejszy (mniej podróży i mniej udzielonych noclegów). Natomiast na terenie województw nadmorskich i aglomeracyjnych przewidywanych jest więcej podróży, ale krótszych niż w 1993 roku (mniej noclegów), zaś na terenie województw, które można określić jako województwa o średnim i małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego będzie podróży tyle samo (w województwach o średnim znaczeniu) lub mniej (w województwach o małym znaczeniu), ale za to związanych z dłuższym pobytem (więcej noclegów).

Spis treści

	str.
Uwagi wstępne	1
I. Rozmieszczenie terytorialne krajowego ruchu turystycznego według liczby podróży	4
II. Rozmieszczenie terytorialne krajowego ruchu turystycznego według liczby noclegów	18
III. Czynniki wpływające na wzrost lub spadek krajowego ruchu turystycznego w poszczególnych regionach i województwach	31

Uwagi wstępne

Celem zadania badawczego było dokonanie prognozy w zakresie wielkości krajowego ruchu turystycznego (tzn. dotyczącego tylko mieszkańców Polski) w poszczególnych województwach w 1994 r. Na ruch turystyczny składają się wyjazdy turystyczne rozumiane według zasad międzynarodowej statystyki wyjazdów turystycznych¹ jako wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem. Interesuje nas z jednej strony liczba podróży odbytych przez uczestników krajowego ruchu turystycznego, z drugiej zaś liczba udzielonych noclegów. W obu przypadkach podstawową analizowaną jednostką terytorialną jest województwo, a więc poszukiwane wielkości dotyczą liczby podróży do danego województwa oraz liczby noclegów udzielonych na terenie danego województwa.

Wszelkie problemy związane z czasową ruchliwością przestrzenną ludzi są trudne do rejestracji, a jedyne dane bazowe jakie w skali ogólnopolskiej (również w podziale na województwa) faktycznie istnieją to dane GUS obejmujące tylko obiekty noclegowe turystyki określane często jako "baza noclegowa rejestrowana" i przeciwstawiana tzw. "nie rejestrowanej bazie noclegowej" (np. pobyt u krewnych lub znajomych czy prywatnym domku letniskowym dotyczy właśnie bazy drugiego rodzaju). Dane GUS dotyczą wyłącznie osób przebywających w obiektach zobowiązanych do ich zameldowania. Tu interesuje nas ruch turystyczny wykorzystujący również nierejestrowaną bazę noclegową.

Ze względu na ograniczoną bazę informacyjną w stosunku do problemu badawczego zdecydowano, aby prognozy dotyczącej 1994 r. dokonać przy zastosowaniu intuicyjnej techniki badawczej określanej jako panel Delphi wykorzystującej wiedzę ekspertów - rzeczoznawców. Przy takiej metodzie

¹ Podstawowe definicje i klasyfikacje w statystyce turystyki (wg WTO 1992), przekład z angielskiego i opracowanie Teresa Buczak, Instytut Turystyki, Warszawa 1994.

zakłada się, że uczestnicy panelu odpowiadają na pytania ankiety wykorzystując swoją wiedzę (konkretne dane, fakty, przesłanki, własne opinie) i intuicję dotyczącą omawianej problematyki.

Opis metody badawczej

Do udziału w panelu zaproszono 15 osób (byli wśród nich geografowie, ekonomiści i socjologowie), które z racji zainteresowań zawodowych i pełnionych funkcji związane są z problematyką turystyki.

Zadaniem każdego eksperta było dokonanie prognozy wyrażonej procentowym udziałem wyszczególnionych kategorii województw (górskich, nadmorskich, pojeziernych, aglomeracyjnych, województw o średnim i o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego) w całym krajowym ruchu turystycznym (mierzonym liczbą podróży i liczbą noclegów), a następnie dokonanie prognozy wyrażonej procentowym udziałem poszczególnych województw w ramach wyróżnionych kategorii województw.

Na potrzeby tego badania wyróżniono sześć kategorii województw:

województwa nadmorskie: elbląskie, gdańskie, koszalińskie, słupskie, szczecińskie

województwa górskie: bielskie, jeleniogórskie, krośnieńskie, nowosądeckie, wałbrzyskie

województwa pojezierne: bydgoskie, gprzowskie, olsztyńskie, pilskie, suwalskie, toruńskie, zielonogórskie

województwa aglomeracyjne: warszawskie, katowickie, krakowskie, łódzkie, poznańskie, wrocławskie

województwa o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego: częstochowskie, kieleckie, konińskie, lubelskie, opolskie, piotrkowskie,

przemyskie, rzeszowskie, tarnowskie, włocławskie, zamojskie

województwa o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego: białkopodlaskie, białostockie, chełmskie, ciechanowskie, kaliskie, legnickie, leszczyńskie, łomżyńskie, ostrołęckie, płockie, radomskie, siedleckie, sieradzkie, skierniewickie, tarnobrzeskie.

O ile skład pierwszych dwóch wyróżnionych grup jest raczej oczywisty, o tyle skład następnych może budzić wątpliwości. Należy jednak zaznaczyć, że podział jest umowny, wyłącznie pomocniczy i nie ma znaczenia dla ostatecznych wyników badania, gdyż każdy uczestnik panelu miał możliwość określenia interesujących nas parametrów dla każdego województwa z osobna.

Zatem każdy ekspert miał za zadanie (w odniesieniu do 1994 roku, którego dotyczyła prognoza) podzielić (procentowo) cały krajowy ruch turystyczny (100%) na sześć części odpowiadających wyróżnionym kategoriom województw, a następnie ruch turystyczny w ramach wyróżnionych kategorii województw (100%) na poszczególne województwa wchodzące w ich skład (również procentowo). Dotyczyło to zarówno ruchu turystycznego mierzonego liczbą odbytych podróży jak i mierzonego liczbą udzielonych noclegów. Tak więc ankieta przedstawiona ekspertom do wypełnienia składała się z 14 pytań.

Sposób opracowania wyników

W rezultacie przeprowadzonego badania dla każdej wyróżnionej kategorii województw i dla każdego województwa uzyskano po 15 wartości podanych w procentach (będących prognozami 15 ekspertów), które przedstawiały ich przewidywany w 1994 roku udział w całym krajowym ruchu turystycznym (w przypadku kategorii województw) lub w ruchu turystycznym obejmującym wyróżnioną kategorię województw (w przypadku województw).

Na wstępie z każdych 15 wartości eliminowano skrajne (najmniejszą i największą) dopuszczając do dalszej analizy pozostałe 13.

Miary zastosowane w dalszej analizie to:

dominanta (wartość pojawiająca się najczęściej)

mediana (wartość środkowa po uszeregowaniu od najniższej do najwyższej)

średnia arytmetyczna

rozstęp (różnica między wartością najwyższą i najniższą - w naszym przypadku spośród 13 wartości przyjętych do analizy po wstępnej eliminacji skrajnych - podana w postaci dwóch ekstremalnych wartości)

zakres zmienności (proporcja rozstępu do średniej arytmetycznej podana w procentach)

Ta ostatnia miara określa w naszym przypadku stopień zgodności ekspertów w określeniu udziału danego województwa w krajowym ruchu turystycznym. Mniejszy zakres zmienności świadczy o większej zgodności ekspertów.

I. Rozmieszczenie terytorialne krajowego ruchu turystycznego według liczby podróży

Tabela 1 przedstawia opracowane wyniki badania przeprowadzonego metodą panelu delfickiego dotyczącego terytorialnego rozmieszczenia ruchu turystycznego według liczby podróży. Tu wszystkie wartości podane są jeszcze w procentach.

Wartości w kolumnach (dotyczy dominanty, mediany i średniej) w ramach danej kategorii województw nie muszą sumować się do 100% - chociaż zawsze wokół 100% oscylują.

Na podstawie zakresu zmienności analizowanych wartości widzimy, że wśród wyróżnionych kategorii województw najtrudniej o zbliżone stanowiska wśród ekspertów co do przewidywanego natężenia ruchu turystycznego w województwach o małym znaczeniu dla turystyki^{1/}. Największa zgodność dotyczy grupy województw aglomeracyjnych i pojeziernych (zakres zmienności nie przekracza 20%).

Przy analizie poszczególnych województw okazuje się, że najmniejsze zróżnicowanie w prognozowaniu wielkości ruchu turystycznego dotyczy głównie województw o jego szczególnie dużym nasileniu: szczecińskiego, bielskiego i nowosądeckiego (zakres zmienności wynosi około 10%). Najbardziej kontrowersyjne pod tym względem jest województwo ostrołęckie (zakres zmienności wynosi 58,3%).

1/ Zakres zmienności wynosi 48,9%.

Tabela 1

Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według liczby podróży - prognoza na 1994 r.

Wyniki badania przeprowadzonego metodą panelu delfickiego

%					
Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
nadmorskie	19,0	19,7	19,89	18,0-23,0	25,1
górskie	24,0	23,0	22,94	20,0-25,5	24,0
pojezierne	15,0	15,3	15,42	14,0-17,0	19,5
aglomeracyjne	23,0	22,2	21,72	19,0-23,0	18,4
woj. o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego	13,0	12,0	11,93	10,7-13,1	20,1
woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego	8,0	8,0	7,97	6,1-10,0	48,9
<u>woj. nadmorskie</u>					
elbląskie	10,0	10,0	9,81	8,5-11,0	25,5
gdańskie	26,3	26,8	26,57	23,0-31,0	30,1
koszalińskie	22,0	21,0	21,22	19,0-24,0	23,6
słupskie	14,0	12,8	12,74	10,8-15,0	33,0
szczecińskie	30,0	29,9	29,48	28,0-31,0	10,2

Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
<u>woj. górskie</u>					
bielskie	31,0	31,0	30,68	29,0-31,7	8,8
jeleniogórskie	15,0	15,6	15,71	14,8-17,0	14,0
krośnieńskie	7,5	7,85	7,86	6,6- 9,0	30,5
nowosądeckie	38,0	37,1	37,03	34,0-38,0	10,8
wałbrzyskie	9,0	9,0	9,34	8,0-12,0	42,8
<u>woj. pojezierne</u>					
bydgoskie	17,0	17,5	17,32	15,0-18,8	21,9
gorzowskie	11,5	11,0	11,06	10,0-12,4	21,7
olsztyńskie	23,0	22,5	22,40	20,0-24,0	17,9
pilskie	6,0	5,7	5,55	4,0- 6,7	48,6
suwalskie	25,0	24,0	23,31	19,2-25,0	24,9
toruńskie	7,0	8,0	7,94	6,0-9,5	44,1
zielonogórskie	13,0	13,0	12,77	11,2-15,0	29,8

Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
<u>woj. aglomeracyjne</u>					
warszawskie	29,5	29,5	29,33	27,3-33,0	19,4
katowickie	14,0	14,0	14,36	13,5-15,8	16,0
krakowskie	22,0	22,0	21,88	20,0-23,0	13,7
łódzkie	6,0	6,0	5,88	5,5- 6,1	10,2
poznańskie	18,0	17,1	17,35	16,0-18,5	14,4
wrocławskie	12,0	11,5	11,27	10,0-12,5	22,2
<u>woj. o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego</u>					
częstochofskie	16,0	16,0	15,95	14,6-18,0	21,3
kieleckie	14,0	14,4	14,47	13,0-15,5	17,3
konińskie	8,0	7,55	7,42	6,4- 8,4	27,0
lubelskie	14,0	14,0	14,32	13,0-16,4	23,7
opolskie	12,0	12,0	12,28	11,0-14,0	24,4
piotrkowskie	7,0	7,0	7,03	6,0- 9,0	42,7
przemyskie	5,0	4,8	4,82	4,1- 6,0	39,4
rzyszowskie	7,0	7,0	7,05	6,0- 7,9	27,0
tarnowskie	6,0	5,9	5,71	5,2- 6,0	14,0
włocławskie	5,0	5,0	4,72	3,5- 6,0	53,0
zamojskie	6,0	5,85	5,80	5,0- 6,5	25,9

Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
<u>woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego</u>					
bialskopodlaskie	3,5	3,5	3,40	3,1- 3,5	11,8
białostockie	11,5	11,9	12,11	11,1-14,0	23,9
chełmskie	7,5	7,4	7,43	6,5- 9,0	33,6
ciechanowskie	3,5	3,7	3,79	3,4- 4,4	26,4
kaliskie	12,0	11,6	11,24	9,2-12,0	24,9
legnickie	6,0	5,65	5,58	4,8- 6,0	21,5
leszczyńskie	11,0	10,7	10,57	9,6-11,5	18,0
łomżyńskie	4,0	3,7	3,76	3,4- 4,0	16,0
ostrołęckie	6,1	6,15	6,17	4,5- 8,1	58,3
płockie	6,0	6,0	6,00	5,0- 7,0	33,3
radomskie	11,0	10,5	10,30	9,0-11,3	22,3
siedleckie	6,0	5,65	5,54	5,0- 6,0	18,1
sieradzkie	3,0	3,25	3,32	3,0- 4,0	30,1
skierniewickie	4,5	4,5	4,57	4,0- 5,0	21,9
tarnobrzeskie	7,0	7,0	6,80	5,1- 7,5	35,3

Według prognozy Instytutu Turystyki¹ liczba krajowych podróży mieszkańców Polski w 1994 roku utrzyma się na poziomie zbliżonym do 1993 roku. Liczba krótkotrwałych wyjazdów tzn. na 1-4 dni, ale z co najmniej jednym noclegiem wyniesie 39,8 mln, liczba wyjazdów urlopowo-wakacyjnych tzn. na co najmniej 5 dni - 15,7 mln. Łącznie będzie ich więc 55,5 mln (w 1993 roku - 55,2 mln).

Na bazie przytoczonych wyżej danych i przy wykorzystaniu wyników badania przeprowadzonego metodą panelu delfickiego przedstawionych w tabeli 1 dokonano obliczeń, w rezultacie których uzyskano prognozę w zakresie rozmieszczenia terytorialnego krajowego ruchu turystycznego na 1994 rok, w pierwszej kolejności według kategorii województw, a następnie na tej podstawie według poszczególnych województw. Rezultaty obliczeń przedstawiają tabele 2 i 3.

Dominanta i mediana zostały przedstawione pomocniczo, aby w pełni zobrażować wyniki badań. Jednak do dalszych analiz jako miarę najważniejszą przyjęto średnią arytmetyczną i w konsekwencji za najważniejsze przyjmuje się wielkości natężenia ruchu turystycznego uzyskane na jej podstawie.

Wśród zaproponowanych kategorii województw podobnie jak w 1993 roku największy udział w ogólnej liczbie krajowych podróży mieszkańców Polski będą miały województwa górskie, a w dalszej kolejności grupa województw określonych tu jako aglomeracyjne (warszawskie, katowickie, krakowskie, łódzkie, poznańskie i wrocławskie) oraz województwa nadmorskie (tabela 2).

Z sześciu wyróżnionych kategorii województw największe zmiany w stosunku do roku ubiegłego przewidywane są dla grupy województw górskich

¹Na podstawie danych M. Zawadzkiego kierującego badaniami nt. uczestnictwa społeczeństwa polskiego w turystyce.

²M. Zawadzki, H. Gogolewska, J. Łaciak, Podróże Polaków w latach 1992 i 1993, Instytut Turystyki, Warszawa 1994.

i dla grupy województw aglomeracyjnych. Prognozuje się (na podstawie uzyskanej w badaniach średniej), że woj. górskie będą celem 400 tys. podróży mniej niż w 1993 roku, natomiast woj. aglomeracyjne będą celem 400 tys. podróży więcej. Większa niż w 1993 roku liczba podróży obejmie również woj. nadmorskie i pojezierne. Natomiast przewidywany jest spadek liczby podróży na terenie województw określonych jako woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego.

Poszczególne województwa na podstawie liczby podróży zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów (tabela 3).

Tabela 2

Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według
kategorii województw i liczby podróży (w mln)

Prognoza na 1994 rok

Kategoria województw	na podstawie dominanty	na podstawie mediany	na podstawie średniej
		w mln	
nadmorskie	10,3	10,9	11,1
górskie	13,1	12,7	12,7
pojezierne	8,2	8,5	8,6
aglomeracyjne	12,5	12,3	12,1
woj. o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego	7,1	6,7	6,6
woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego	4,3	4,4	4,4
Polska	55,5	55,5	55,5

Tabela 3

Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według województw i liczby podróży (w mln)

Prognoza na 1994 r.

Lp.	Województwo	na podstawie dominanty		na podstawie mediany		na podstawie średniej	
		mln	przedział ^{1/}	mln	przedział	mln	przedział
1.	warszawskie	3,6	9	3,6	9	3,6	9
2.	bialskopodlaskie	0,1	1	0,1	1	0,1	1
3.	białostockie	0,5	3	0,5	3	0,5	3
4.	bielskie	4,0	10	3,9	9	3,8	9
5.	bydgoskie	1,4	6	1,4	6	1,5 (1,48) ^{2/}	6
6.	chełmskie	0,3	2	0,3	2	0,3	2
7.	ciechanowskie	0,1	1	0,2 (0,16)	1	0,2 (0,17)	1
8.	częstochowskie	1,1	6	1,1	6	1,0	6
9.	elbląskie	1,0	6	1,1	6	1,1	6
10.	gdańskie	2,7	8	2,9	8</		

Lp.	Województwo	na podstawie dominanty		na podstawie mediany		na podstawie średniej	
		mln	przedział	mln	przedział	mln	przedział
21.	leszczyńskie	0,5	3	0,5	3	0,5	3
22.	lubelskie	1,0 (0,99)	5	0,9	5	0,9	5
23.	łomżyńskie	0,2 (0,17)	1	0,2 (0,16)	1	0,2 (0,16)	1
24.	łódzkie	0,8 (0,75)	4	0,8 (0,75)	4	0,7	4
25.	nowosądeckie	4,9	10	4,7	10	4,7	10
26.	olsztyńskie	1,8	7	1,9	7	1,9	7
27.	opolskie	0,8	5	0,8	5	0,8	5
28.	ostrołęckie	0,3	2	0,3	2	0,3	2
29.	pilskie	0,5	3	0,5	3	0,5	3
30.	piotrkowskie	0,5	3	0,5	3	0,5	3
31.	płockie	0,2	2	0,3	2	0,3	2
32.	poznańskie	2,2					

Lp.	Województwo	na podstawie dominanty		na podstawie mediany		na podstawie średniej	
		mln	przedział	mln	przedział	mln	przedział
45.	wałbrzyskie	1,2	6	1,1	6	1,2	6
46.	włocławskie	0,4 (0,36)	2	0,3	2	0,3	2
47.	wrocławskie	1,5 (1,48)	6	1,4	6	1,4	6
48.	zamojskie	0,4	3	0,4 (0,39)	2	0,4 (0,38)	2
49.	zielonogórskie	1,0	6	1,1	6	1,1	6

1/ Przyjęte przedziały:

1. 50 - 199 tys.	6. 1000 - 1499 tys.
2. 200 - 399 tys.	7. 1500 - 1999 tys.
3. 400 - 599 tys.	8. 2000 - 2999 tys.
4. 600 - 799 tys.	9. 3000 - 3999 tys.
5. 800 - 999 tys.	10. 4000 - 4999 tys.

2/ Przyjęto zasadę zaokrąglania obliczanych wartości do 0,1 mln i w taki sposób przedstawiono je w tabeli.

Jednak w sytuacjach, gdy zaokrąglenie w górę decydowało-by o umieszczeniu danego wojewód

Posługując się średnimi arytmetycznymi (miarą uznaną za najważniejszą) częściowych prognoz uzyskanych w badaniach oraz przedziałami określającymi liczbę podróży zaproponowanymi dla monitoringowego systemu informacji statystycznej Instytutu Turystyki "Traper" rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego w 1994 r. w poszczególnych województwach według przedziałów od najmniejszego do największego można przedstawić następująco:

1. 50 - 199 tys.

bialskopodlaskie, ciechanowskie, łomżyńskie, sieradzkie

2. 200 - 399 tys.

chełmskie, legnickie, ostrołęckie, płockie, przemyskie, siedleckie, skierniewickie, tarnobrzeskie, tarnowskie, włocławskie, zamojskie

3. 400 - 599 tys.

białostockie, kaliskie, konińskie, leszczyńskie, pilskie, piotrkowskie, radomskie, rzeszowskie

4. 600 - 799 tys.

łódzkie, toruńskie

5. 800 - 999 tys.

gorzowskie, kieleckie, krośnieńskie, lubelskie, opolskie

6. 1000 - 1490 tys.

bydgoskie, częstochowskie, elbląskie, słupskie, wałbrzyskie, wrocławskie, zielonogórskie

7. 1500 - 1999 tys.

Prognoza na 1994 rok w stosunku do roku ubiegłego na podstawie przedstawionych kategorii przewiduje następujące zmiany: wzrost liczby podróży przesuwający woj. poznańskie i suwalskie z przedziału 7 do 8 oraz spadek liczby podróży przesuwający woj. bielskie z przedziału 10 do 9, woj. jeleńskie z przedziału 8 do 7 oraz woj. krośnieńskie z przedziału 6 do 5.

II. Rozmieszczenie terytorialne krajowego ruchu turystycznego według liczby noclegów

Tabela 4 przedstawia opracowane wyniki badania przeprowadzonego metodą panelu delfickiego dotyczące prognozy na 1994 rok w zakresie terytorialnego rozmieszczenia ruchu turystycznego według liczby noclegów. Wszystkie wartości podane są w procentach.

Na podstawie zakresu zmienności uzyskanych w badaniach wartości widzimy, że wśród wyróżnionych kategorii województw najtrudniej o zbliżone stanowiska wśród ekspertów co do natężenia ruchu turystycznego w 1994 roku mierzonego liczbą udzielonych noclegów w województwach aglomeracyjnych i w województwach o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego (zakres zmienności wynosi ponad 40%). Największy stopień zgodności dotyczy województw pojeziernych (zakres zmienności nieco przekracza 10%).

Przy analizie poszczególnych województw okazuje się, że najmniejsze zróżnicowanie w ocenie wielkości ruchu turystycznego dotyczy województw: bielskiego, bydgoskiego i nowosądeckiego (zakres zmienności nie przekracza 10%). Najbardziej kontrowersyjne pod tym względem są województwa ostrołęckie (zakres zmienności przekracza 80%, białostockie (zakres zmienności przekracza 60%) i toruńskie (zakres zmienności przekracza 50%).

Tabela 4.

Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według liczby noclegów - prognoza na 1994 r.

Wyniki badania przeprowadzonego metodą panelu delfickiego

%

Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
nadmorskie	32,0	32,0	31,25	25,0-34,5	30,4
górskie	24,0	24,0	23,85	20,0-26,2	26,0
pojezierne	16,0	16,55	16,57	15,9-18,0	12,7
aglomeracyjne	11,0	10,75	10,47	8,5-13,0	43,0
woj. o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turyst.	9,0	9,7	9,94	9,0-11,0	20,1
woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turyst.	8,0	8,0	8,18	6,7-10,0	40,3
<u>woj. nadmorskie</u>					
elbląskie	8,0	8,3	8,66	7,0-11,0	46,2
gdańskie	19,0	20,35	20,58	19,0-25,0	29,2
koszalińskie	28,0	27,1	26,69	22,3-29,0	25,1
słupskie	13,1	14,0	14,23	13,0	

Województwa	Dominanta	Mediana	Średnia	Rozstęp	Zakres zmienności
<u>woj. pojezierne</u>					
bydgoskie	17,0	16,6	16,62	16,0-17,0	6,0
gorzowskie	9,0	9,0	9,40	8,5-10,5	21,3
olsztyńskie	25,0	25,0	24,97	23,5-26,0	10,0
pilskie	6,0	5,95	5,84	5,0- 7,5	42,8
suwalskie	30,0	29,75	29,28	27,0-31,0	13,7
toruńskie	5,0	5,65	6,00	5,0- 8,2	53,3
zielonogórskie	9,0	8,25	8,20	6,0- 9,0	36,6
<u>woj. aglomeracyjne</u>					
warszawskie	28,0	28,0	28,23	26,9-29,8	10,3
katowickie	12,0	13,5	13,10	10,5-15,0	34,4
krakowskie	18,0	18,0	18,34	15,7-21,0	28,9
łódzkie	7,0	6,35	6,31	5,0- 7,9	46,0
poznańskie	21,0	21,0	20,99	19,5-22,2	12,9
wrocławskie	12,0	12,0	12,41		

Podobnie jak w przypadku liczby podróży, poszczególne województwa na podstawie prognozowanej na ich terenie liczby noclegów zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów (tabela 6).

Tabela 5

Rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego według
kategorii województw i liczby noclegów (w mln.)
Prognoza na 1994 rok

Kategoria województw	na podstawie dominanty	na podstawie mediany	na podstawie średniej
	w mln udzielonych noclegów		
nadmorskie	76,9	76,1	74,8
górskie	57,6	57,0	57,1
pojezierne	38,4	39,3	39,7
aglomeracyjne	26,4	25,6	25,1
woj. o średnim znaczeniu dla krajowego ruchu turyst.	21,6	23,1	23,8
woj. o małym znaczeniu dla krajowego ruchu turyst.	19,2	19,0	19,6
Polska	240,1	240,1	240,1

Posługując się średnimi arytmetycznymi (miarą uznaną za najważniejszą) cząstkowych prognoz uzyskanych w badaniach oraz przedziałami określającymi liczbę noclegów zaproponowanymi dla monitoringowego systemu informacji statystycznej Instytutu Turystyki "Traper" rozmieszczenie krajowego ruchu turystycznego w 1994 r. w poszczególnych województwach według przedziałów od najmniejszego do największego można przedstawić następująco:

1. 500 - 999 tys.

bialskopodlaskie, ciechanowskie, legnickie, przemyskie, sieradzkie, skierniewickie, tarnobrzeskie

2. 1000 - 1999 tys.

białostockie, kaliskie, łomżyńskie, łódzkie, ostrołęckie, płockie, radomskie, rzeszowskie, siedleckie, tarnowskie, włocławskie, zamojskie

3. 2000 - 2999 tys.

chełmskie, częstochowskie, konińskie, leszczyńskie, lubelskie, pilskie, piotrkowskie, toruńskie

4. 3000 - 3999 tys.

gorzowskie, katowickie, kieleckie, krośnieńskie, opolskie, wrocławskie, zielonogórskie

5. 4000 - 4999 tys.

krakowskie, wałbrzyskie

6. 5000 - 6999 tys.

10. 20000 - 24999 tys.

nowosądeckie, szczecińskie.

Prognoza na 1994 rok w stosunku do roku ubiegłego na podstawie przedstawionych kategorii przewiduje następujące zmiany: wzrost liczby noclegów przesuający woj. kieleckie z przedziału 3 do 4 oraz woj. łomżyńskie i tarnowskie z przedziału 1 do 2.

x x x

Na podstawie prognoz na 1994 rok dotyczących liczby podróży i liczby noclegów widać, że w stosunku do roku ubiegłego na terenie województw pojeziernych będzie większy ruch turystyczny (więcej podróży i więcej udzielonych noclegów), w województwach górskich - mniejszy (mniej podróży i mniej udzielonych noclegów). Natomiast na terenie województw nadmorskich i aglomeracyjnych przewidywanych jest więcej podróży, ale krótszych niż w 1993 roku (mniej noclegów), zaś na terenie województw, które można określić jako województwa o średnim i małym znaczeniu dla krajowego ruchu turystycznego będzie podróży tyle samo (w województwach o średnim znaczeniu) lub mniej (w województwach o małym znaczeniu), ale za to związanych z dłuższym pobytem (więcej noclegów).

odnoszą się do poszczególnych województw.

Dla niektórych województw wymieniane czynniki zmian wielkości ruchu turystycznego były identyczne np. dla suwalskiego i olsztyńskiego czy gorzowskiego i zielonogórskiego. Na temat niektórych województw eksperci w ogóle nie wypowiadali się.

Przedstawione czynniki można by określić jako czynniki wpływające lub mogące wpływać na wzrost lub spadek krajowego ruchu turystycznego w grupach województw lub w poszczególnych województwach. W zestawieniu dla uproszczenia nazwano je "czynnikami wzrostu" lub "czynnikami spadku".

WOJEWÓDZTWA O MAŁYM ZNACZENIU DLA KRAJOWEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO

województwo białostockie

czynniki wzrostu

- województwo skupiające ruch przygraniczny i ruch weekendowy mieszkańców Białegostoku
- walory przyrodnicze i ekologiczne
- moda na ekoturystykę i "polską egzotykę"

województwo łomżyńskie

czynniki wzrostu

- przewidywany wzrost zainteresowania turystów w związku z utworzeniem Biebrzańskiego Parku Narodowego
- moda na ekoturystykę i "polską egzotykę"

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych